

TISKOVÁ ZPRÁVA

Praha 16. ledna 2026

Akademie věd ČR
Národní 1009/3, 110 00 Praha 1
www.avcr.cz

OBJEV Z POLSKA MĚNÍ POHLED NA TŘETIHORNÍ ŽELVY

Mezinárodní tým paleontologů za účasti Milana Chrousta z Geologického ústavu Akademie věd ČR popsal první nález kožnatkovitých želv (*Trionychidae*) z období miocénu na území dnešního Polska. Objev má pro Česko zásadní význam, neboť podstatně přehodnocuje dřívější teorie o rozšíření kožnatkovitých želv v Evropě a prokazuje dramatický souboj dvou evolučních linií.

Fosilie nalezené u polské obce Zwierzyniec, staré přibližně 12 milionů let, zahrnují unikátní neúplnou lebku, kterou vědci identifikovali jako druh *Trionyx* cf. *vindobonensis*. Dosud se přitom předpokládalo, že v této části Evropy dominoval jiný rod, známý především z českých nálezů.

„Pracovali jsme s modelem, podle kterého byla Evropa v miocénu biogeograficky rozdělena na jižní a západní část, kde se měl vyskytovat rod Trionyx, zatímco střední a východní Evropu měl obývat rod Rafetus. Rafetus bohemicus je dobře známý druh popsáný právě z Česka, konkrétně z lokality Břešťany u Bíliny. Nový nález z Polska však tuto teorii vyvrací,“ vysvětluje Milan Chroust.

Přítomnost rodu *Trionyx* takto hluboko v centrální Evropě naznačuje, že se hranice výskytu obou rodů překrývaly a vládla mezi nimi konkurence. Pravděpodobné je, že *Trionyx* začal postupně vytlačovat linii *Rafetus* směrem na východ, kde tito živočichové přežívají v Asii dodnes.

Objev v Polsku je jedním z nejsevernějších výskytů kožnatkovitých želv a dokládá, že i když skončila jedna z nejteplejších fází třetihor, tzv. miocenní klimatické optimum, panovaly ve střední Evropě podmínky vhodné pro tropickou faunu.

Kontakt pro média: **Eliška Hadravová**
Divize vnějších vztahů SSČ AV ČR
press@avcr.cz
+420 737 349 484

Více informací:

Milan Chroust

Geologický ústav AV ČR

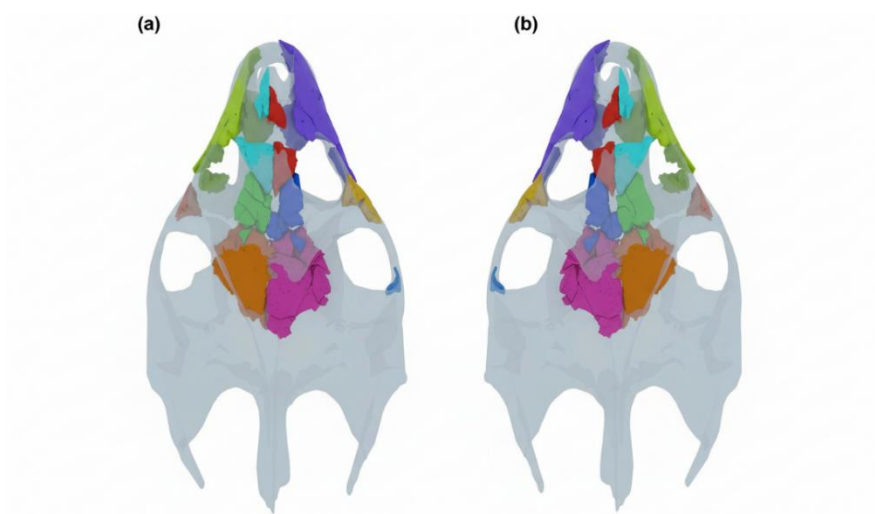
chroust@gli.cas.cz

+420 724 089 140

Publikace:

Pochat-Cottilloux, Y., López-Torres, S., Chroust, M., Georgalis, G. L., Górka, M., & Talanda, M. (2026). First occurrences of Trionychidae (Testudines, Cryptodira) from the Miocene of Poland: Detailed cranial anatomy and biogeographic implications. *Journal of Anatomy*. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/joa.70095>

Fotogalerie:

Digitalizovaná lebka druhu *Trionyx* cf. *vindobonensis* z Polska; (a) pohled shora lebky, (b) pohled zespoda lebky

Zdroj: Yohan Pochat-Cottilloux

Mezinárodní tým při výkopových pracích

Zdroj: Sergi López Torres

Hledání zkamenělin přes síta
Zdroj: Sergi López Torres